

sig foranlediget til i denne Henseende at tage et Forbehold ikke for den nuværende, men for den eventuelle Minister (Hør!). Jeg troer imidlertid ikke, at nærværende Spørgsmaal egner sig til at gjøres til Cabinetsspørgsmaal, selv om ikke andre Omstændigheder maatte sjerne enhver Tanke derom i det nærværende Døeblik (Hør!).

Riis- og Underviisningsministeren:

Jeg har været forhindret fra at kunne følge denne Sags hele Behandling, og jeg kan derfor heller ikke tage Deel i dens Details eller omhandle de enkelte Endringsforslag; men det forekommer mig af hvad jeg nys har hørt af den ærede Ordfører og ligeledes af den ærede 2den Rigsdagsmand for Holbøl Amt (Eschering), at der er een Side af Sagen, der ikke tilbørlig er paaagtet. Man sammenstiller denne Ordning af de communale Forhold med det almindelige Spørgsmaal om den statsborgerlige Frihed, Valgret til Folkerepresentationen; og fra dette Standpunkt holder man paa en Forandring i Lovudkastet, angriber navnlig det Princip i Udcastet, at Vælgerne skulle have en vis betydelig Formuenhed; — det blev meget rigtigt bemærket af den sidstnævnte Rigsdagsmand, at Valgbarhedscensus betrygger ikke synderligt, naar Valgercensus er lav. Men jeg troer, at det er ubesøjet, naar man saaledes overfører disse Betragtninger over de almindelige statsborgerlige Rettigheder paa de foreliggende communale Forhold. Jeg anseer det for at have været en Grundsætning i den communale Lov, vi nu have, at de, der bære de største communale Byrder, skulle have en særegen Indflydelse paa de communale Anliggender til at kunne ikke blot tale med, men virke med for disse Forholds heldigste Udvikling, og jeg troer netop, at Erfaringen viser i alle Stater, at dette netop er de meest formuende Mænd i Communerne, der ere dem, som virke for størst artede Foretagender i Communerne. Det kan iøvrigt gjerne være, at denne Grundsætning ikke er rigtig; det kan gjerne være, at den ikke burde fastholdes i en ny Communallov, men naar den hører til den ældre og vi i dette Døeblik blot bekræftige os med at sjerne, om jeg maa bruge dette Udtryk, en Udvæxt paa den ældre, men iøvrigt beholde den, da kan jeg ikke

erkende, at det er rigtigt at forandre et saadant Hovedprincip i den gjældende Communallov, nemlig Hensynet til Formuenheden, og derved Stattebyrden hos en vis Deel af Vælgerne.

Schack: Det er nu saa ofte blevet fremhævet af de forskjelligte Talere, at Principet i det forelagte Lovudkast skulde være at holde sig til den tidligere Lovgivning — blot med de Forandringer, som nødvendig fulgte af Ophævelsen af Lehnbesiddernes og Sædegaardseiernes Ret til som tidligere at udgjøre en særegen Valgklasse, — at det vilde være overflødigt igen at fremhæve dette Princip; men med Hensyn til Udførelsen deraf, da maa denne vel skee saaledes, at man tager den tidligere Lov for sig, udstryyer eller forandrer det, som angaaer Lehnene og Sædegaardene, og hvad dermed er uoploselig forbundet, og derimod lader alt det Øvrige bestaae. Det er allerede berørt, at Udcastet indeholdt to Afvigelser herfra: den ene, at Analogien ikke var hentet fra 25 Edr. Hartkorn, men fra de 20 Edr. i et forelagt Lovudkast; den anden af Forholdstallet mellem Sædegaardseiernes Valgklasse og de mindre Eiendomsbesidderes var forandret, hvilket sidste navnlig var en virkelig Forandring udenfor det angivne Princip. Da imidlertid Indenrigsministeren har frasødet dette, vilde det være overflødigt derom videre at udtale sig. Med Hensyn til det Spørgsmaal, om man bør vælge 12 eller 20 Edr. Hartkorn, maa man vistnok erkende, at saasnart man har frasødet den nærmest liggende Analogie, er der i og for sig Intet, der taler mere for 20 end 12 Edr. Hartkorn, og navnlig Intet, der kan tale mod det af den ærede Ordfører fremsatte Forslag, at vælge den Valgbetingelse, som er sat for Landsthinget; den synes unægtelig med Føie at kunne sættes som den nu engang vedtagne Grændse for en efter vore Forhold solld Formue. En anden Sag bliver det naturligvis, at den Erklæring, som den høitærede Indenrigsminister er fremkommen med, kunde have en politisk Betydning, som i denne Henseende kunde gjøre Forandring i, hvad man i sig selv maatte ansee for rigtigt. Med Hensyn derimod til det andet Hovedpunkt, som især har været Stri-